

Финансова администрация на ЕС

- I. Еврозона
- II. Европейска централна банка
- III. Съпътстваща финансова администрация
- IV. Европейски фискален пакт

I.A. Географски обхват

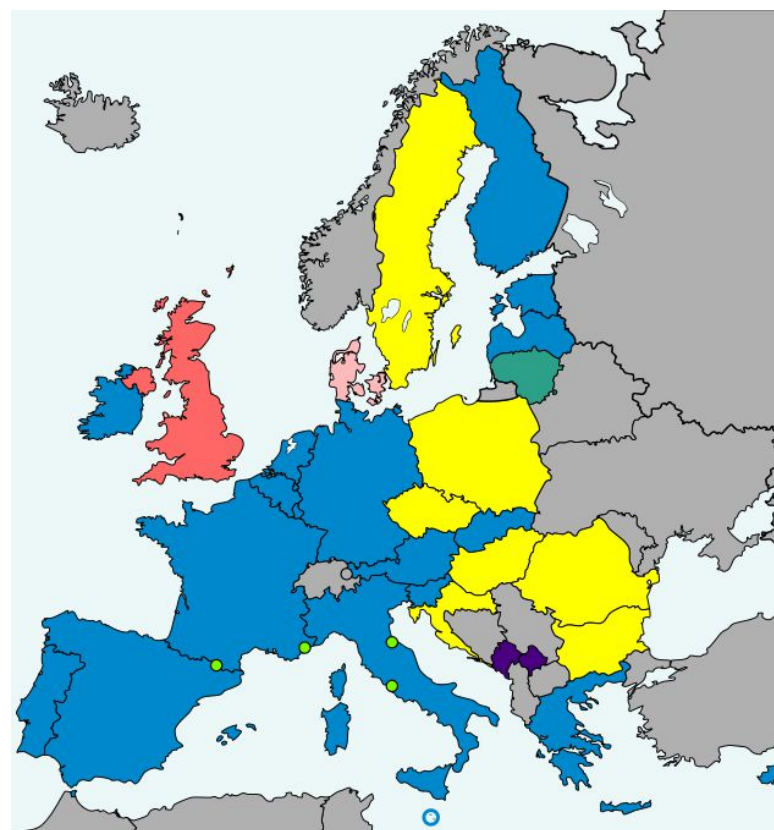
В Еврозоната са само държавите-членки на ЕС, въвели еврото.

Включва през 2014 г. 19 държави-членки на ЕС.

Не участват 9 държави-членки: 3 стари държави-членки (които не желаят – Великобритания, Дания и Швеция) и 6 нови държави-членки, които не могат (България, Румъния, Унгария, Хърватия), или още не искат (Чехия, Полша).

До 1.1.2015 Литва има статут на наблюдател в Еврозоната, но разплащанията стават с евро.

От тези държави в Европейския механизъм на обменните курсове (ERM) II е само Дания.

Извън еврозоната са редица държави и територии, тясно свързани с еврото:

- ❖ Отделни части от някои държави-членки на Еврозоната: Северен Кипър, френските и холандските отвъдморски територии.
- ❖ Монако, Сан Марино и Ватикана, които ползват еврото на базата на споразумение с ЕЦБ и сепак собствени монети.
- ❖ Две държави-членки на ЕС имат “валутен борд” и фиксиран курс към еврото – България и Литва (от 1.1.2014 г. Литва използва еврото, от 1.1.2015 става член на Еврозоната).
- ❖ Други европейски държави, които ползват еврото като официално платежно средство: Андора, Косово и Черна гора използват еврото без споразумение с ЕЦБ и не могат да сепак свои монети. Андора преговаря за споразумение.
- ❖ Държави извън Европа, чиято валута е привързана към € (валутен борд)

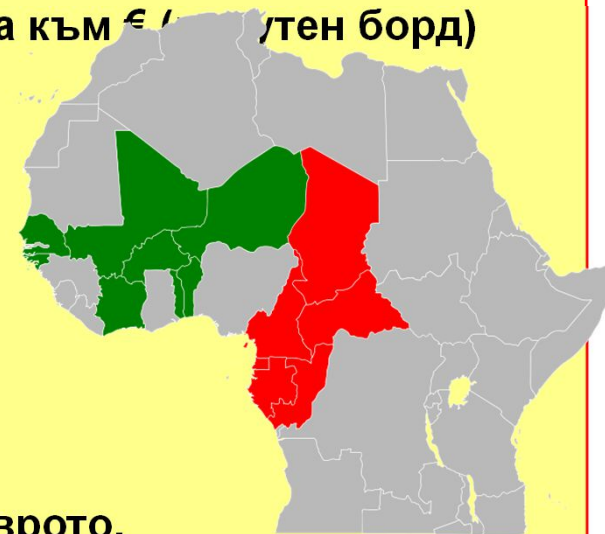
... Разкажете за западноафриканския франк

http://en.wikipedia.org/wiki/West_African_CFA_franc

... Разкажете за тихоокеанския франк

http://en.wikipedia.org/wiki/CFP_franc

- Мароканският дирхам също е фиксиран спрямо еврото, но е извън Еврозоната

❖ Еврогрупа

Форум на финансовите министри на държавите-членки на Еврозоната. Заседават преди заседанията на Ecofin. От 2008 до 2012 г. председател бе “Mr. Euro” - Жан-Клод Юнкер (Jean-Claude Juncker), но сега е Йурун Дайселблум (Jeroen Dijsselbloem).

... Разкажете за Дайселблум

http://en.wikipedia.org/wiki/Jeroen_Dijsselbloem

С Договора от Лисабон Еврогрупата се институционализира. По въпросите на еврото тя получава изключителни права. Протокол № 14 към Договора от Лисабон. В заседанията ѝ участват и представителите на Европейската комисия и на ЕЦБ.

❖ Европейска система на централните банки

❖ (European System of Central Banks)

Включва ЕЦБ и централните банки на всички държави-членки на ЕС

Трябвало е да играе важна роля, но поради факта, че има държави-членки на ЕС извън Еврозоната всъщност сега се занимава единствено с управлението на Европейския механизъм на обменните курсове II.

❖ Евросистема

Включва ЕЦБ и **централните банки на държавите от Еврозоната**. Значението ѝ е най-вече при управлението на златно-валутните резерви на Еврозоната, които се намират както в ЕЦБ, така и в държавите от Еврозоната.

❖ **Съвет на министрите на икономиката и на финансите на държавите-членки ЕКОФИН.**

Събира се веднъж месечно. Функции: координация на икономическата политика и на позициите в международните институции; надзор върху изпълнението на програмите за стабилност и конвергенция на държавите-членки; координация на данъчната политика; мониторинг на фискалната политика във връзка с Фискалния пакт; мониторинг на дейността на ЕЦБ.

Председателят на ЕКОФИН участва в заседанията на УС на ЕЦБ без право на глас. По неофициално споразумение председателят на Еврогрупата представлява ЕКОФИН в УС на ЕЦБ, когато министър от държава извън Еврозоната председателства Съвета на ЕС.

❖ **Икономически и финансов комитет**

Консултативен орган към ЕКОФИН. Включва представители на държавите-членки, на ЕК и на ЕЦБ. Работи на принципа на КОРЕПЕР на ниво редовни членове и заместници, т.е. има ИФК I и ИФК II. ИФК I (на заместниците) подготвя работата на ИФК II. Тук се подготвят решенията на ЕКОФИН. Особено важна функция – годишна оценка на програмите за стабилност и конвергенция на държавите-членки на ЕС).

ИФК II заседава също в два състава – пълен състав и ограничен състав (без представителите на централните банки).

❖ **Комитет по икономическата политика** – мониторинг на структурните реформи в държавите-членки

❖ **Макроикономически диалог (MED)** – консултативен форум с участието на централните банки, Съвета, Комисията и социалните партньори на съюзно ниво.

II. Европейска централна банка

A) Структура на управление

ЕЦБ е разположена във Франкфурт на Майн (Германия)

а) Изпълнителен съвет (Executive Board) – 6 члена, назначени Съвета на ЕС за **8 г. (това е най-дългия мандат в ЕС)**. Сред тях са Председателят на УС - Mario Draghi (на снимката).

...Разкажете за Марио Драги

http://en.wikipedia.org/wiki/Mario_Draghi

В момента Изпълнителният съвет на ЕЦБ има следните 6 члена: Draghi, зам. председателя – Vítor Constâncio (португалец), Jörg Asmussen (германец), Benoît Cœuré (французин), Peter Praet (белгиец) и Yves Mersch (Luxembourg).

Изпълнителният съвет се занимава с текущите дела на ЕЦБ и подготвя заседанията на Управителния съвет (подобно на Съвета по общите въпроси и Европейския съвет).

б) Управителен съвет (**Governing Council**) = Изпълнителният съвет + 19 ръководители на централните банки на държавите от Евроразоната.

В момента се състои от 25 души.

От 1.1.2014 г. към Еврозоната се присъединява и Латвия. При това положение стават 18 ръководители на централни банки. Беше прието решение когато се присъедини и Литва и те станат 19 страни в Еврозоната, да влезне в сила ново правило за разпределението на гласовете: 4-те най-големи икономики (Германия, Франция, Италия и Испания) да имат по един глас, а останалите страни заедно – 11 гласа. Когато страните-членки на Еврозоната станат 22, т.е. след като освен Литва се присъединят още 3 нови страни, да се формират 3 групи – първата на 5-те най-големи икономики, втората група на икономиките със средни размери и третата на най-малките икономики. Системата за гласуване да стане подобна на тази в Съвета на ЕС.

ТОВА РЕШЕНИЕ ЗАСЕГА Е ЗАМРАЗЕНО!

Управителният съвет е основният орган на ЕЦБ

Заседава два пъти месечно. На първото си заседание анализира икономическото развитие и паричната динамика и взема решения, свързани с **паричната политика – лихвата по първичните кредити на банките от Евросистемата**. На второто си заседание обсъжда въпроси, засягащи други задачи и отговорности на ЕЦБ и Евросистемата.

В заседанията на УС на ЕЦБ като наблюдатели могат да участват председателите на Съвета и на Комисията.

Всеки член има един глас и решенията се взимат с обикновено мнозинство. От членовете на УС на ЕЦБ се очаква висока степен на наднационалност и независимост при взимането на решенията, но това не винаги е възможно, тъй като управителите на националните централни банки защитават и интересите на съответните държави-членки.

в) Генерален съвет (General Council) = Управителите на централните банки на всички държави-членки на ЕС плюс президента и вицепрезидента на ЕЦБ. Общо 30 члена, но вицепрезидента на ЕЦБ няма право на глас, ето защо броя на гласовете е общо 29.

Генералният съвет се възприема като преходен орган, докато всички държави-членки на ЕС станат и членки на Еврозоната, както предвиждат договорите! Той се занимава основно с Европейския валутно-курс механизъм - ЕРМ II, изпълнението на конвергентните критерии, въпроси на икономическата политика на ЕС, включително позицията на ЕС на Г 8 и Г 20.

**НОВО! -
Надзорен съвет**

Надзорният съвет заседава два пъти месечно, за да обсъжда, планира и осъществява надзорните задачи на ЕЦБ. Той представя на Управителния съвет проекти за решения.

Това е инструмент на банковия съюз (виж последните слайдове на преентацията)

Б) Функции на ЕЦБ

❖ Парична (лихвена политика)

Основен инструмент – лихвата по краткосрочното рефинансиране на банки от Еврозоната. Това е присъща функция на всички централни банки. В сегашната ситуация в Еврозоната се поддържат крайно ниски лихви, 0,5 – 1,0%. Това се използва за стимулиране на кредитирането на икономиката и постигане на икономически растеж.

Важно значение има и какво се приема като обезпечение на кредитите от ЕЦБ, кои държавни ценни книжа, на кои страни от Еврозоната? През последните 2 години ЕЦБ провежда политика на “лесни пари” и е отпуснала на частни банки от Еврозоната около 800 млрд. евро кредити, обезпечени основно с ДЦК на държави от Еврозоната – основно на Италия, Франция и Испания. (Outright Monetary Transactions - OMT)

❖ Емисионна политика

Основната цел е чрез контролиране на паричната маса да се поддържа вътрешна ценова стабилност в Еврозоната. Критерият е “нарастването на хармонизирания индекс на потребителските цени на годишна база да не надхвърля 2%”. Емисионната политика е свързана с лихвената политика.

❖ Управление на резервите

На ЕЦБ са предадени за управление резерви в размер на €40 млрд. (85% в чужди валути, главно долари и 15% в злато). Срещу това централните банки на държавите-членки на Еврозоната са получили лихвоносни ценни книжа, номинирани в евро. В Евросистемата участват и **национални резерви на централните банки**. Те се управляват по предписания на ЕЦБ, но се намират в националните централни банки.

В) Гаранции за независимостта на ЕЦБ

- **Финансовите споразумения на ЕЦБ с публични и частни институции и лица са отделни от тези на ЕС**
- **ЕЦБ притежава собствен бюджет, извън този на ЕС**
- **Управителите на националните централни банки имат мандат най-малко 5 години**
- **Членовете на Изпълнителния съвет на ЕЦБ имат еднократен мандат от 8 години**
- **Освобождаване от длъжност на централни банкери и членове на Изпълнителния съвет на ЕЦБ е възможно само в случай на неспособност за изпълнение на задълженията им или при извършване на сериозно нарушение**
- **Забранено е предоставянето от ЕЦБ на кредитни улеснения на институции на ЕС или на публични организации в държавите-членки**
- **ЕЦБ има право да приема собствени, задължителни за изпълнение от държавите-членки на Евророната, регламенти и решения**

2. Съпътстваща финансова администрация

а) Европейски инструмент за финансова стабилност (The European Financial Stability Facility (EFSF)).

- ✓ Създаден с решение на Екофин от 9.5.2010 г. като временен инструмент за подпомагане на държави от Еврозоната с проблеми по обслужване на публичния си дълг. Правен статут: На базата на междудържавно споразумение на държавите-членки на Еврозоната е учредено от 7.6.2010 г. дружество - ООД (“société anonyme”) със седалище в Люксембург, което действа по местното право.
- ✓ За периода на своето създаване, заедно с ЕМС са стартирани програми за финансиране на 5 държави-членки на Еврозоната: Ирландия, Португалия, Гърция, Испания и Кипър. Ирландия е получила 12 млрд. евро и може да получи още около 6 млрд. Португалия е получила около 17 млрд. евро и има на разположение още около 9 млрд. Гърция е получила най-много – 74 млрд. евро и има на разположение още около 70 млрд. За Испания са предвидени около 60 млрд. евро. За Кипър около 12 млрд. Кредитите се предоставят след изпълнение на определени **макроикономически програми за приспособяване** (macro-economic adjustment programme)

- **Европейския механизъм за финансова стабилизация - ЕМФС** (European Financial Stabilisation Mechanism (EFSM)), който бе временен инструмент на Европейската комисия в размер около 60 млрд. евро. ЕМФС действаше подобно на ЕИФС, но неговите облигации се гарантират с бюджета на ЕС. Освен ЕИФС и ЕМФС на разположение на държавите-членки на Еврозоната са и около 250 млрд. евро, отделени от МВФ. Ето защо изпълнението на програмите за фискална стабилизация се проверява от т. нар. “проверяващи тройки”, включващи представител на Екофин (държавите-членки на ЕС), на Европейската комисия и на МВФ. ЕМФС също е временен инструмент, до влизането в сила на ЕМС.

б) Европейският механизъм за стабилност

<http://www.esm.europa.eu/>

- Това е междудържавна организация, която обслужва не само държавите от Еврозоната. ЕМС е разположен в Люксембург.
- ЕМС се ръководи от Управителен съвет (Board of Governors), включващ министрите на финансите на държавите от Еврозоната (с право на глас) и члена на Европейската комисия по икономическите и финансови въпроси
- Както и президента на ЕЦБ. Текущите дела се управляват от Съветът на директорите (по един директор от всяка държава). УС избра за Изпълнителен директор – Klaus Regling

... Кой е Клаус Реглинг?

http://en.wikipedia.org/wiki/Klaus_Regling

Уставният (записан) капитал на Европейският механизъм за стабилност е 700 млрд. евро. 80 млрд. от тях ще бъдат внесени в течение на 5 години на равни вноски и ще се инвестират в ценни книжа с рейтинг AAA. 620 млрд. ще са на разположение и ще се изискват в съответствие с обема на кредитите.

Финансови ресурси от ЕМС ще могат да се получат по искане от държава-членка до председателя на Управителния съвет, като ще се използват различни инструменти. Първоначалните инструменти са тези , които са използвани и от ЕИФС. Те са:

- **Предоставяне на заеми на държави, изпитващи сериозни финансови затруднения;**
- **Изкупуване на държавни ценни книжа на държави, изпитващи умерени проблеми с цел стабилизиране на цените на книжата. Намесата може да е както на първичния пазар така и на вторичния пазар, т.е. като се изкупуват книжа, вече придобити от частни банки.**
- **Предоставяне на заеми на правителства за целите на рекапитализацията на финансови институции, изпитващи затруднения с платежоспособността.**

В) Европейски фискален пакт (Fiscal Compact)

Официално название: Договор за стабилност, координация и управление в икономическия и паричен съюз http://european-council.europa.eu/media/639253/01_tscg.bg.12.pdf

Подписано е от 25 държави-членки на ЕС – всички, освен Великобритания и Чехия.

ЧЛЕН 3

1. Договарящите се страни прилагат установените в настоящия параграф правила в допълнение към задълженията си по правото на Европейския съюз и без да нарушават тези задължения:

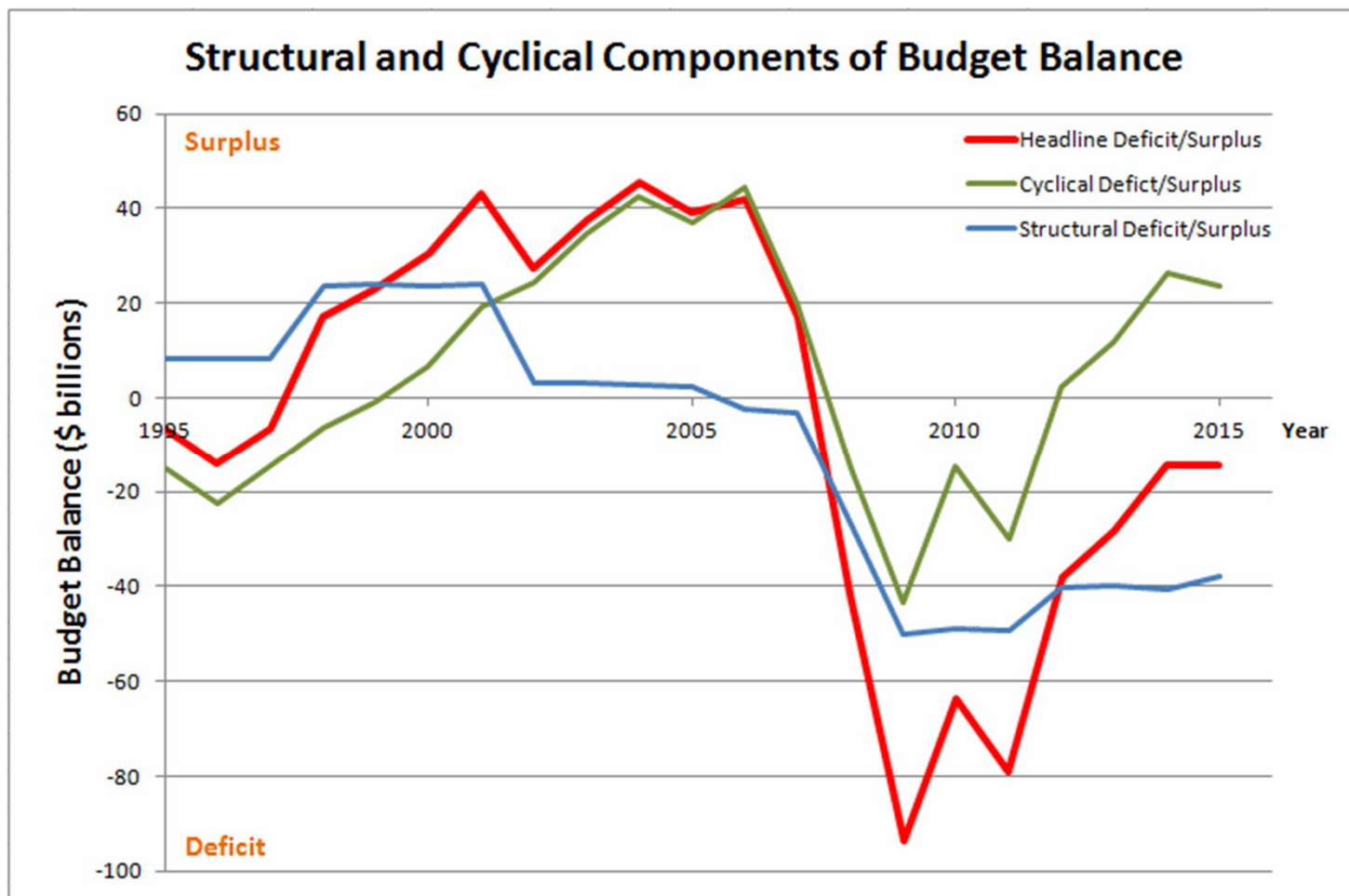
- а) бюджетната позиция на сектор "Държавно управление" на договарящите се страни трябва да бъде балансирана или да е налице бюджетен излишък;
- б) правилото в буква а) се счита за изпълнено, ако годишното структурно салдо на сектор "Държавно управление" отговаря на установената за съответната държава средносрочна цел, определена в ревизирания Пакт за стабилност и растеж, в размер на структурния дефицит, ненадвишаващ 0,5 % от брутният вътрешен продукт по пазарни цени. Договарящите се страни предприемат необходимите мерки за бърза конвергенция към определените за тях средносрочни цели. Времевата рамка за тази конвергенция ще бъде предложена от Европейската комисия, като бъдат взети предвид рисковете по отношение на устойчивостта, характерни за всяка държава.

2. Ако въз основа на собствената си преценка или на тази на Европейската комисия договаряща се страна счита, че друга договаряща се страна не е взела необходимите мерки, за да се съобрази с решението на Съда, посочено в параграф 1, тя може да сезира Съда и да поиска налагането на финансови санкции съгласно критериите, установени от Европейската комисия в рамките на член 260 от Договора за функционирането на Европейския съюз. Ако Съдът установи, че съответната договаряща се страна не се е съобщила с решението му, той може да наложи заплащането на съобразена с обстоятелствата еднократно платима сума или периодична имуществена санкция, която не надвишава 0,1 % от нейния брутен вътрешен продукт. Сумите, чието заплащане е наложено на държава-членка, чиято парична единица е еврото, се изплащат на Европейския механизъм за стабилност. В останалите случаи плащанията са към общия бюджет на Европейския съюз.

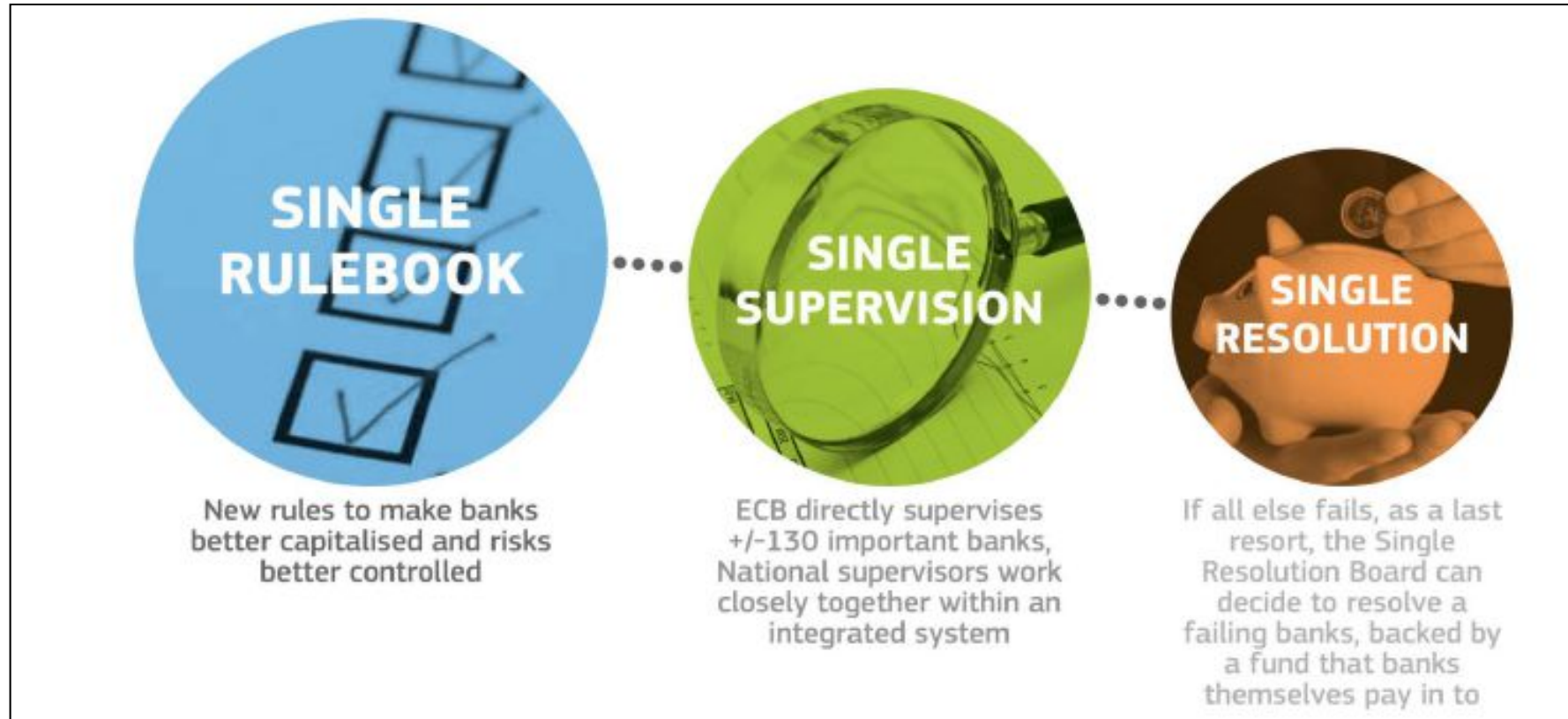
За страните извън Еврозоната, които са подписали този договор задълженията влизат в сила или от момента на приемането в Еврозоната или по-рано, ако самата страна реши това.

Договора влиза в сила на 1.1.2013 г. До 1.1.2014 г. трябва задължението за балансиран бюджет да е закрепено в националното законодателство на държавите от Еврозоната.

Допуска се структурен дефицит до 1,0% от БВП ако публичният дълг е под 60% от БВП. Структурният дефицит е различен от общия бюджетен дефицит! Ето защо този договор не отменя Пакта за стабилност и растеж, който допуска до 3,0% общ бюджетен дефицит. Как ще се мери структурния дефицит ще се опише допълнително в регламент на Европейската комисия.

Червената линия показва динамиката на номиналния дефицит или излишък на бюджета. Той се състои от две компоненти – цикличен и структурен. Цикличният е свързан с динамиката на БВП и е трудно да се регулира от правителството. Структурният дефицит е свързан обаче с провежданата от правителството фискална политика и затова неговото ограничаване е целта на Фискалния пакт. При повече от 3 процента номинален дефицит може да се окаже, че структурният дефицит е под 1 процент и тогава тази страна, макар да нарушава Пакта за стабилност и растеж от Маастрихт, няма да нарушава новия Фискален пакт. Възможен е, разбира се и обратният случай.

1. Общи правила за банките в ЕС - The single rulebook. Това е фундаменът на банковия съюз. Ще бъде задължителен за всичките около 8300 банки в ЕС.

Правилата установяват единни минимални изисквания за капиталова адекватност, трябва да осигурят по-добра защита на депозитите и да предотвратят банкови фалити.

2. Единен надзорен механизъм (Single Supervisory Mechanism - SSM)

С този акт ЕЦБ ще стане главен надзорен орган за всички банки в Еврозоната (около 6000) и за банките в тези държави-членки на ЕС извън Еврозоната, които се присъединят към механизма.

Единният надзорен механизъм в Еврозоната започна да действа от 1.11.2014 г. ЕЦБ обаче упражнява надзор само върху най-големите банки (структуроопределящите), докато надзорът върху по-малките банки остана компетентност на националните централни банки на държавите-членки. Беше проведен вече първият стрес-тест на големите банки.

3. Единна схема за гарантиране на депозитите (Single Resolution Mechanism -SRM)

Ще се прилага само за банките, включени в единния надзорен механизъм. Съгласно постигнатите вече договорености ще има Единен гаранционен съвет - Single Resolution Board и Единен гаранционен фонд - Single Resolution Fund, който ще се финансира чрез вноски на самите банки.

Целта е да не се налага депозитите да се изплащат с парите от държавния бюджет.

Междуправителственото споразумение за Единен надзорен механизъм и Единна схема за гарантиране на депозитите бе подписано на 21 май 2014 г. от представителите на 26 държави-членки – всички освен Великобритания и Чехия.